

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 502

**13.10.1983 Tarih ve 2918 Sayılı Karayolları Trafik Kanununun 65 inci Maddesinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bir Geçici Madde Eklenmesi Hakkında 21.10.1986 Tarih ve 3314 Sayılı Kanun ve Anayasanın 89 uncu Maddesi Gereğince Cumhurbaşkanınca Bir Daha Görüşülmek Üzere Geri Gönderme Tezkeresi ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu
(1/805)**

Türkiye

Cumhurbaşkanlığı

Kan. Kar. : 39-18/A-2-86-503/7960

4 . 11 . 1986

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 22 Ekim 1986 tarih ve 5954-22789 sayılı yazınız.

İlgideki yazınıza ekli olarak gönderilen ve Türkiye Büyük Millet Meclisince 21.10.1986 tarihinde kabul edilen 3314 sayılı «13.10.1983 Tarih ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 65 inci Maddesinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bir Geçici Madde Eklenmesi Hakkında Kanun» incelendi.

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 65 inci maddesinde (Araçların Yüklenmesi) ne ait kurallar ve aksine davranışta bulunanlara verilecek cezalar düzenlenmiştir.

Buna göre;

— Trafik belgelerinde yazılı taşıma sınırını yüzde ondan fazla aşacak şekilde yük taşıdıkları tespit edilen; tehlikeli ve zararlı maddeleri gerekli izin ve tedbir alınmadan taşıyan; ağırlık ve boyutları bakımından taşınması özel izne bağlı olan eşyaları izin alınmadan yükleyen ve taşıyan sürücülere, beşbin liradan onbin liraya kadar hafif para cezası ile onbeş günden kırk güne kadar hafif hapis cezası,

— Maddenin diğer fıkralarına uymayanlara ise, ikibin lira para cezası verilmektedir.

Bu defa Yüce Meclis, Kanunun bu maddesini tamamen değiştirmiş ve maddeye yeni bir şekil vererek yüzde on sınırı kaldırmış, ikibin lira olan para cezasını ikibin beşyüz liraya yükseltmiş, hafif para cezasının aşağı ve yukarı sınırlarını aynı bırakmakla birlikte hafif hapis cezasını bütünü ile kaldırmış ve bu arada maddeye eklenen ve aşağıya aynen alınan bir fıkra ile de;

«Bu madde ile ilgili belirlenen para cezalarının tamamını veya bir kısmını beş katına kadar artırmaya Bakanlar Kurulu yetkilidir.»

Hükmü getirilmiştir.

13.10.1983 tarih ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu 138 maddeden ibarettir. Kanunun çeşitli maddelerinde, para cezası -hafif para cezası- hafif hapis cezası gibi ceza hükümleri bulunmaktadır.

Hal böyle iken, 3314 sayılı Kanunla, ceza hükmü taşıyan maddelerden sadece 65 inci maddesi değiştirilirken, bu maddedeki para cezalarının beş katına kadar artırılması için Bakanlar Kuruluna yetki verilmiştir.

Her ne kadar, Yüce Meclis vergi, resim, harç ve benzeri yükümlülüklerle ilişkin kanunlarda, yukarı ve aşağı sınırlarını kanunla belirlemek suretiyle Bakanlar Kuruluna yetki vermiş ise de, bu düzenlemelerin kaynağını Anayasanın 73 üncü maddesi oluşturduğundan, Anayasaya aykırı bir durum doğmamıştır.

Bunun dışında Anayasamızda;

«Temel hak ve hürriyetler ancak kanunla sınırlanabilir».

«Ceza ve ceza yerine geçen güvenlik tedbirleri ancak kanunla konulur».

«Temel haklar, kişi hakları ve ödevleri ile siyasi haklar ve ödevler kanun hükmünde kararname ile düzenlenemez».

Hükümleri mevcuttur.

Görüldüğü üzere, ancak kanunla düzenlenebilecek olan ve hatta kanun hükmünde kararname ile düzenlenmesi mümkün olmayan bir konuda, Bakanlar Kuruluna yetki verilmesi Anayasaya aykırı bir mahiyet arz etmektedir.

Bu nedenlerle, 21.10.1986 tarih ve 3314 sayılı Kanun, Anayasanın 89 uncu maddesi gereğince bir defa daha görüşülmek üzere iade edilmiştir.

Arz olunur.

Kenan Evren
Cumhurbaşkanı

Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi
Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve
Turizm Komisyonu
Esas No. : 1/805-3/1176
Karar No. : 4

11 . 11 . 1986

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Cumhurbaşkanınca, Anayasanın 89 uncu maddesi gereğince bir daha görüşülmek üzere geri gönderilen 21.10.1986 tarih ve 3314 sayılı «13.10.1983 Tarih ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 65 üncü Maddesinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bir Geçici Madde Eklenmesi Hakkında Kanun, Komisyonumuzun 11.11.1986 tarih ve 2 nci birleşiminde ilgili İçişleri ve Ulaştırma bakanlıkları temsilcilerinin de iştirakiyle görüşülüp incelenmiştir.

Kanunun 1 inci maddesi ile değiştirilen 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 65 inci maddesinin 3 üncü fıkrasındaki (Beşbin) TL. olan hafif para cezası (Yirmibin) TL.'ye, (Onbin) TL. olan hafif para cezası (Yüzbin) TL.'ye çıkarılmıştır. Böylece sürücülerin daha dikkatli olmaya teşvik edilmeleri amaçlanmıştır.

Yine Komisyonumuz sadece sürekli olarak mamul veya hammadde naklettiren Kamu Kurum ve Kuruluşları ile gerçek veya tüzelkişilere ait kuruluşların, bazen süresiz olarak da yük nakli yapabileceklerini de göz önüne alarak «sürekli» kelimesinden sonra «veya süresiz» ibaresini aynı maddenin beşinci fıkrasının metnine ilave etmiş; yükü naklettiren kamu kurumu ve kuruluşları ile gerçek veya tüzelkişilerin daha özenle nakliye yapmalarını temin etmek gayesiyle de (Onbin ve Yirmibin) TL. olan para cezalarını (Yirmibin ve Yüzbin) TL.'na yükseltmiştir.

Cumhurbaşkanının iade gerekçesinde; «Ceza ve ceza yerine geçen güvenlik tedbirleri ancak kanunla konulur. Temel haklar, kişi hakları ve ödevleri ile siyasi haklar ve ödevler kanun hükmünde kararname ile düzenlenemez» denilmektedir. Bu gerekçeyi yerinde ve fevkalâde uygun bulan Komisyonumuz para cezalarının tamamını veya bir kısmını beş katına kadar artırmaya Bakanlar Kurulunu yetkili kılan yedinci fıkrayı madde metninden tamamen çıkarmıştır.

Kanunun 2 nci maddesiyle 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununa eklenmek istenen Geçici Madde 7. — Üzerinde Komisyonumuzca yeniden müzakere açılmış; Kamu Kurumu ve Kuruluşlarınınca bu Kanunun yürürlük tarihinden önce yük naklettirmek amacıyla yapılan mukavelelerle ilgili fiyat farkı dahil her türlü düzenleme yapmaya (Bakanlar Kurulu) yerine, tatbikatta olduğu gibi (Ekonomik İşler Yüksek Koordinasyon Kurulu) yetkili kılınmış ve madde bu düzenleme ile kabul edilmiştir.

Kanunun yürürlük ve yürütme ile ilgili 3 ve 4 üncü maddeleri Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir. İşbu raporumuz Genel Kurulun tasviplerine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan
Ibrahim Özdemir
İstanbul Milletvekili

Başkanvekili
Behiç Sadi Abbasoğlu
İstanbul Milletvekili

Sözcü
Hayretin Elmas
İstanbul Milletvekili

Üye
Hüseyin Barlas Doğu
Ankara Milletvekili

Üye
İsmail Saruhan
Ankara Milletvekili

Üye
Osman Esgin Tipi
Aydın Milletvekili

Üye
Mahmut Sönmez
Bingöl Milletvekili

Üye
Münir Sevinç
Eskişehir Milletvekili
Muhalefet Şerhim Eklidir.

Üye
Bedrettin Doğancaan Akyürek
İstanbul Milletvekili

Üye
İşlay Saygın
İzmir Milletvekili
İmzada bulunamadı.

Üye
Mustafa Batgün
Kocaeli Milletvekili

Üye
Altınok Esen
Konya Milletvekili

Üye
Ali Mazhar Haznedar
Ordu Milletvekili

MUHALEFET ŞERHİM,

Tasarımın Özüne taraftarım. Ancak, hükümet ve ANAP grubu sık sık bazı maddeleri komisyondan çıkarmak, genel kurulda ekledikleri ve bir çok yasanın özünü komisyonun katkısı olmadan değiştirildiği için söz hakkımı saklı tutmak için muhalifim.

11 Kasım 1986

Münir Sevinç
Eskişehir Milletvekili

ANAYASANIN 89 UNCU MADDESİ GEREĞİNCE
CUMHURBAŞKANINCA BİR DAHA
GÖRÜŞÜLMEK ÜZERE GERİ
GÖNDERİLEN KANUN

13.10.1983 Tarih ve 2918 Sayılı Karayolları Trafik
Kanununun 65 inci Maddesinin Değiştirilmesi ve
Bu Kanuna Bir Geçici Madde Eklenmesi Hakkında
Kanun

Kanun No. : 3314 Kabul Tarihi : 21.10.1986

MADDE 1. — 13.10.1983 Tarih ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 65 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Araçların yüklenmesi

Madde 65. — Araçların yüklenmesinde yönetmelikte belirtilen ölçü ve esaslara aykırı olarak :

- a) Taşıma sınırı üstünde yolcu alınması,
- b) Taşıma sınırı üstünde yük alınması veya taşıma sınırı aşılsın veya aşılmasın dingil ağırlıklarını aşacak şekilde yüklenmesi,
- c) Karayolu yapısı ve kapasitesi ile trafik güvenliği bakımından tehlikeli olabilecek tarzda yükleme yapılması,
- d) Tehlikeli ve zararlı maddelerin gerekli izin ve tedbirler alınmadan taşınması,
- e) Ağırlık ve boyutları bakımından taşınması özel izne bağlı olan eşyanın izin alınmadan yüklenmesi, taşınması ve taşıtılması,
- f) Gabari dışı yük yüklenmesi, yük üzerine veya araç dışına yolcu bindirilmesi,
- g) Yükün, karayoluna degecek, düşecek, dökülecek, saçılacak, sızacak, akacak, kayacak, gürültü çıkaracak şekilde yüklenmesi,
- h) Yükün, her çeşit yolda ve yolun her eğiminde dengeyi bozacak, yoldaki bir şeye takılacak ve sivri çıkıntılar hâsıl edecek şekilde yüklenmesi,
- i) Sürücünün görüşüne engel olacak, aracın sürme güvenliğini bozacak ve tescil plakaları, ayırım işaretleri, dur ve dönüş ışıkları ile yansıtıcıları örtecek şekilde yüklenmesi,
- j) Çeken ve çekilen araçlarla ilgili şartlar ve tedbirler yerine getirilmeden araçların çekilmesi,

Yasaktır.

Gerekli hallerde kamyon, kamyonet, römork ve yarı römorklarla yolcu veya yükü birlikte yolcu taşınabilmesine ilişkin esaslar Yönetmelikte belirtilir.

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE
TURİZM KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ
METİN

13.10.1983 Tarih ve 2918 Sayılı Karayolları Trafik
Kanununun 65 inci Maddesinin Değiştirilmesi ve
Bu Kanuna Bir Geçici Madde Eklenmesi Hakkında
Kanun

MADDE 1. — 13.10.1983 Tarih ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 65 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Araçların yüklenmesi

Madde 65. — Araçların yüklenmesinde yönetmelikte belirtilen ölçü ve esaslara aykırı olarak :

- a) Taşıma sınırı üstünde yolcu alınması,
- b) Taşıma sınırı üstünde yük alınması veya taşıma sınırı aşılsın veya aşılmasın dingil ağırlıklarını aşacak şekilde yüklenmesi,
- c) Karayolu yapısı ve kapasitesi ile trafik güvenliği bakımından tehlikeli olabilecek tarzda yükleme yapılması,
- d) Tehlikeli ve zararlı maddelerin gerekli izin ve tedbirler alınmadan taşınması,
- e) Ağırlık ve boyutları bakımından taşınması özel izne bağlı olan eşyanın izin alınmadan yüklenmesi, taşınması ve taşıtılması,
- f) Gabari dışı yük yüklenmesi, yük üzerine veya araç dışına yolcu bindirilmesi,
- g) Yükün, karayoluna degecek, düşecek, dökülecek, saçılacak, sızacak, akacak, kayacak, gürültü çıkaracak şekilde yüklenmesi,
- h) Yükün, her çeşit yolda ve yolun her eğiminde dengeyi bozacak, yoldaki bir şeye takılacak ve sivri çıkıntılar hâsıl edecek şekilde yüklenmesi,
- i) Sürücünün görüşüne engel olacak, aracın sürme güvenliğini bozacak ve tescil plakaları, ayırım işaretleri, dur ve dönüş ışıkları ile yansıtıcıları örtecek şekilde yüklenmesi,
- j) Çeken ve çekilen araçlarla ilgili şartlar ve tedbirler yerine getirilmeden araçların çekilmesi,

Yasaktır.

Gerekli hallerde kamyon, kamyonet, römork ve yarı römorklarla yolcu veya yükü birlikte yolcu taşınabilmesine ilişkin esaslar Yönetmelikte belirtilir.

(Anayasanın 89 uncu Maddesi Gereğince
Cumhurbaşkanınca Bir Daha Görüşülmek Üzere
Geri Gönderilen Kanun)

(Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm
Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Yukarıdaki bentlerden (a), (c), (f), (g), (h), (i) ve (j) bent hükümlerine uymayanlar ikibinbeşyüz lira para cezası ile cezalandırılır. (b), (d) ve (e) bentlerindeki şartlara uymayan sürücüler beşbin liradan onbin liraya kadar hafif para cezası ile cezalandırılırlar.

Ayrıca bütün sorumluluk ve giderler araç işletenine ait olmak üzere, fazla yolcular en yakın yerleşim biriminde indirilir. Bu maddenin (b), (d) ve (e) bentlerindeki şartlara uymayan yük taşımada kullanılan taşıtlar, gerekli şartlar sağlanıncaya kadar trafikten men edilir.

Sürekli olarak mamul veya hammadde yükü naklettiren kamu kurum ve kuruluşları ve gerçek veya tüzelkişilere ait işletmeler yük nakli yaptırdıkları araçların azamî toplam ağırlıklarını dikkate alarak yüklemeye yaptırmakla zorludurlar. Buna aykırı hareket eden kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek veya tüzelkişiler her araç için onbin liradan yirmibin liraya kadar para cezası ile cezalandırılırlar.

Ancak, ağırlık kontrolü ile tartı toleransları yönetmelikte belirlenir.

Bu madde ile ilgili belirlenen para cezalarının tamamını veya bir kısmını beş katına kadar artırmaya Bakanlar Kurulu yetkilidir.

Uluslararası yük taşımacılığına ilişkin konularda ikili ve çok taraflı anlaşma hükümleri saklıdır.

MADDE 2. — 13.10.1983 Tarih ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

GEÇİCİ MADDE 7. — Kamu kurum ve kuruluşlarınınca yük naklettirmek amacıyla yapılan mukavelelerin, bu Kanunun 65 inci maddesinin değiştirilmesi sebebiyle sürekli olarak yürütülmesinin aksatılmaması için gerekli değişikliklerin esas ve usullerini tespit etmeye Bakanlar Kurulu yetkilidir.

MADDE 3. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4. — Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

Yukarıdaki bentlerden (a), (c), (f), (g), (h), (i) ve (j) bent hükümlerine uymayanlar ikibinbeşyüz lira para cezası ile cezalandırılır. (b), (d) ve (e) bentlerindeki şartlara uymayan sürücüler yirmibin liradan yüzbin liraya kadar hafif para cezası ile cezalandırılırlar.

Ayrıca bütün sorumluluk ve giderler araç işletenine ait olmak üzere, fazla yolcular en yakın yerleşim biriminde indirilir. Bu maddenin (b), (d) ve (e) bentlerindeki şartlara uymayan yük taşımada kullanılan taşıtlar, gerekli şartlar sağlanıncaya kadar trafikten men edilir.

Sürekli veya süreksiz olarak mamul veya hammadde yükü naklettiren kamu kurum ve kuruluşları ve gerçek veya tüzelkişilere ait işletmeler yük nakli yaptırdıkları araçların azamî toplam ağırlıklarını dikkate alarak yüklemeye yaptırmakla zorludurlar. Buna aykırı hareket eden kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek veya tüzelkişiler her araç için yirmibin liradan yüzbin liraya kadar para cezası ile cezalandırılırlar.

Ancak, ağırlık kontrolü ile tartı toleransları yönetmelikte belirlenir.

Uluslararası yük taşımacılığına ilişkin konularda ikili ve çok taraflı anlaşma hükümleri saklıdır.

MADDE 2. — 13.10.1983 Tarih ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

GEÇİCİ MADDE 7. — Kamu kurum ve kuruluşlarınınca bu kanunun yürürlük tarihinden önce yük naklettirmek amacıyla yapılan mukavelelerle ilgili fiyat farkı dahil her türlü düzenleme yapmaya Ekonomik İşler Yüksek Koordinasyon Kurulu yetkilidir.

MADDE 3. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4. — Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.